

Україні вигідна заборона Євросоюзу на імпорт насіння соняшнику – «Укроліяпром»

Україні вигідна введена Євросоюзом заборона на імпорт насіння соняшнику до п'яти сусідніх країн, оскільки вітчизняні олійноекстракційні заводи не забезпечені в достатній кількості сировиною і постійно відчують її дефіцит. Про це заявив генеральний директор асоціації «Укроліяпром» Степан Капшук, повідомляє [«Інтерфакс-Україна»](#).

До війни в Україні налічувалося 108 заводів із виробництва олії. Сумарно вони могли виробляти 24 млн тонн олії, з яких 10 млн тонн – соняшnikової. Однак цим підприємствам ніколи не вдавалося працювати на повну потужність через брак сировини, яку Україна експортувала. У найкращі сезони олійноекстракційним заводам вдавалося отримати 19 млн тонн олії”, – пояснив голова галузевої асоціації.

Він повідомив, що раніше потенціал українських олійноекстракційних заводів давав змогу виробляти 40-50 тис. тонн олії на добу. Через воєнні дії в Україні перестали працювати близько десятка великих операторів, тому щодня заводи виробляють 35 тис. тонн олії.

Капшук нагадав, що «Укроліяпром» не перешкоджає експорту насіння соняшнику, але пропонує запровадити механізм додаткового збору, зокрема, квотування експорту.

Зараз оптимальний момент для ухвалення урядом такого рішення. Цей механізм принесе держбюджету близько 3 млрд грн, які можна буде спрямувати на виплату зарплат військовим”, – наголосив він і повідомив, що асоціація надіслала відповідні пропозиції прем'єр-міністру.

Коментуючи угоду Мінагрополітики України та Мінсільгоспу Болгарії про підписання меморандуму щодо соняшникової олії, Капшук розповів, що таке рішення зумовлене нарощуванням Болгарією власного виробництва соняшникової олії. За його інформацією, останніми роками в Болгарії кількість олійноекстракційних заводів збільшилася з 4 до 11. Минулого року болгарські переробники змогли придбати за доступними цінами українське насіння соняшнику і наростили виробництво олії до 250-300 тис. тонн за внутрішньої потреби близько 150 тис. тонн.

Їм потрібно реалізувати власний товар як на внутрішньому ринку, так і наростити його експорт”, – пояснив голова галузевої асоціації.

За словами Капшука, раніше Україна експортувала олію до 124 країн. Останніми роками географія експорту звужується і українська олія реалізується приблизно у 80 держав. Основними її покупцями є Індія, Китай, Європа та африканські країни.

Як позитивний приклад експорту на великі відстані керівник «Укроліяпрому» навів досвід ТДВ «Укроліяпродукт» (ТМ «Диканька»), яке налагодило авіапостачання органічної соняшникової олії до Америки.

Водночас Капшук зазначив, що Україну активно витісняє з індійського ринку РФ, яка наростила виробництво соняшнику.

Україні не вигідно експортувати олію на великі дистанції через високі ціни на фрахт. Тільки на поставках до Індії він сягає \$370 (ймовірно, за тонну). Тому експорт у країни з високою чисельністю української діаспори нашим виробникам наразі не вигідний”, – зазначив він, наголосивши на важливості зберегти традиційні ринки збуту олії.

У першому півріччі 2022-2023 маркетингового року (МР, вересень 2022 – серпень 2023) експорт насіння соняшника з України [сягнув](#) нового історичного максимуму – 1,54 млн тонн.

У 2021-2022 МР експорт соняшника з України [досяг](#) рекордних на той час 1,63 млн тонн.